

РЕШЕНИЕ

№ 400

гр. София, 17.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Пламен Дацов

Членове: Димитър Фикийн
Светла Букова

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
в присъствието на прокурора Росица Георгиева Слабакова (АП-София)
като разглежда докладваното от Светла Букова Въззивно наказателно дело от
общ характер № 20211000600559 по описа за 2021 година

Производството е по реда на гл. XXI НПК.

С присъда от 15.03.2021 г. по нохд № 3474/18 г. на СГС, 30 с-в подсъдимият И. Я. И. е признат за невиновен в това на 05.10.2014 г. в гр. *** да е предложил и да е дал на И. С. С., А. А. Х., М. И. И., А. Д. А., А. В. К., С. П. П., В. Ж. Й. и А. Н. М. имотна облага в общ размер на 100 лв., за да ги склони да упражнят изборителното си право в полза на И. Я. И. – кандидат за народен представител от политическа партия „ДПС“, поради което и на основание чл.304 от НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл.167, ал.2 от НК.

С присъдата И.И. е признат за невиновен и за това на неустановена дата в периода 05.09.-05.10.2014 г. в гр. *** в съучастие като съизвършител с И. И. Т. да е организиранл чрез С. С. Т., А. Д. Й. и И. Н. Н. предлагането на имотна облага в общ размер на 570 лв. на членове на техните семейства с цел на изборите за ОНС на 05.10.2014 г. да ги склонят да упражнят изборителното си право в полза на И. Я. И. – кандидат за народен представител от политическа партия „ДПС“, поради което и на основание чл.304 от НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл.167, ал.3, вр. чл.20, ал.2 от НК.

Подсъдимият И.И. е признат за невиновен и за това на неустановена дата в периода 05.09.-05.10.2014 г. в гр. *** да е предоставил на М. М. имотна облага /сумата

от 2000 лв./, за да бъде дадена /разпределена/ между 13 души с цел на изборите за ОНС на 05.10.2014 г. те да бъдат склонени да упражнят изборителното си право в полза на И. Я. И. – кандидат за народен представител от политическа партия „ДПС”, поради което и на основание чл.304 от НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл.167, ал.4, вр. ал.2 от НК.

Срещу така постановената присъда е постъпил протест на прокурор при Софийска градска прокуратура. Изложени са доводи за несъгласие с мотивите на съда да изключи от доказателствения материал показанията на свидетелите в досъдебното производство, поради провеждане на разпита им от некомпетентен орган. Без да се отрича имунитета на подс. И. още към момента на регистрацията му като кандидат за народен представител, се твърди, че в процесния случай извършените от разследващ полицаи действия запазват процесуална годност. Това е така, тъй като са реализирани преди възбуждане на наказателно преследване срещу подсъдимия, а последното се осъществява с привличането му като обвиняем едва при събрани доказателства за извършено престъпление. Органите на разследването не са лишени от възможността да събират и запазват доказателства, като единствено са ограничени в извършването на действия, пряко засягащи личните права и свободи на лицето, ползващо имунитет. В процесния случай едва когато са били налице достатъчно данни деянието да е извършено от подс. И. и той е следвало да бъде привлечен като обвиняем, е възникнала компетентността по чл.194, ал.1, т.2 НПК, като последващите действия са извършени от следовател при СО – СГП. В тази връзка се твърди, че писмените доказателства, на които се е позовал съдът, следва да се приемат само като източник на информация, подлежаща на проверяване и скрепена с доказателства. Въз основа на това се счита, че е необходима преценка и на показанията в досъдебното производство на разпитаните свидетели, като се съобразят индивидуалните им личностови характеристики, произтичащи от бит, култура и социален статус, и едва след това да се дадат отговори на въпросите по чл.301, ал.1 НПК. Иска се отмяна на постановената присъда и осъждането на подсъдимия по повдигнатите му обвинения.

В съдебно заседание представителят на Софийска апелативна прокуратура не поддържа протеста, тъй като споделя съображенията на първоинстанционния съд за изключване от доказателствения обем на свидетелските показания от досъдебното производство, дадени пред разследващ полицаи. След приемане по компетентност на досъдебното производство от следовател се е налагало преповтаряне на извършените действия, което не е било реализирано. Поради това е допуснато нарушение и в дейността на оценката от наблюдаващия прокурор, свързано с позоваването на посочените доказателства и извеждане въз основа на тях на фактите по обвинението, за което лицето е предадено на съда. Въпреки това, следва да бъдат проверени изложените в протеста обратни съображения.

Защитникът на подсъдимия моли за потвърждаване на първоинстанционната присъда с доводите, застъпени и от прокурора, като се твърди, че оплакванията в протеста са неоснователни и противоречат на трайната съдебна практика. Наред с допуснатото нарушение при събирането на доказателства от ненадлежен орган в досъдебното производство се поддържат и изложените пред СГС аргументи против обвинението. Акцентираща се на това, че в досъдебното производство са били провеждани групови разпити на задържани неграмотни лица по некомпетентен и недопустим начин. Пред съда е установено, че те не са познавали И.И., не са имали контакти с него, а още по-малко такива, обосноваващи даване или получаване на пари.

В собствена защита подсъдимият И.И. поддържа тезата на защитника си и заявява, че при кандидатирането си за депутат е бил ръководен от желанието да получи подкрепа от по-голямата част от неговия ромски етнос, който до този момент не е имало народен представител от област ***. Обвинението спрямо него всъщност целяло упражняване на политическа репресия поради кандидатирането му, за което сочело упражненото спрямо свидетелите притискане от разследващите органи, целящо създаването на дискомфорт и невъзможност за участие в политическия и обществен живот. В предоставената му последна дума моли да бъде потвърдено оправдаването му, тъй като не е извършвал никакво престъпление.

Въззивният съд, като обсъди доводите на страните, събраните по делото доказателства и след цялостна служебна проверка на атакуваната присъда, прие следното:

За постановяване на присъдата, първостепенният съд е провел счетените за необходими процесуално-следствени действия при спазване на процесуалните правила, за да установи релевантните за предмета на доказване по делото обстоятелства. Същите са прецизно изведени въз основа на събраните и приетите за годни гласни и писмени доказателства – обяснения на подсъдимия И., показанията на свидетелите С. Т., И. Н., А. Х., М. И., А. К., С. П., В.Й., А. А., И. С., А. М., М. Д., Б. Г., Н. Х., А. Й., И. И., С. И., В. И., М. М., С.Д., С. И., М. Й., М. М., Й. Й., Г. Н., Г. А., И. М., К. Х., С. С., А. М., Т. С., А. Й., П. Й., М. В., Н. Т. и Н. К., И.И. /заедно с прочетените показания на по-голямата част от тях от досъдебното производство, приобщени към доказателствения материал по реда на чл.281, ал.1, т.1-2 и по чл.281, ал.4, вр. ал.1, т.1-2 НПК/, експертно заключение по графологическа експертиза, протоколи за претърстване и изземване с приложен фотоалбум, както и за доброволно предаване решение на ЦИК № 1317-НС/10.10.2014 г., справка за съдимост на подсъдимия И., и останалите подробно описани писмени доказателства.

С оглед необходимостта за пълното изясняване на въпросите, касаещи отношенията на подс. И. и И.Т. през процесния период, както и на възникналите такива с разпитаните по делото свидетели по повод упражняване на изборните им права, преценени като значими за предмета на делото, е допуснато провеждането на въззивно

съдебно следствие. В рамките на същото е разпитан И. И. Т., спрямо когото производството е приключило с одобрено споразумение, но не е бил изслушан като свидетел от първоинстанционния съд. Отделно от това е проведен допълнителен разпит на свидетеля СТ. В. Д. и са изискани и представени справки от ОД на МВР- гр. Ямбол и от Районна прокуратура- Ямбол относно евентуалното наличие на образувани производства по повод постъпили сигнали за полицейско насилие към процесния период спрямо разпитаните по делото свидетели.

Въз основа на извършения собствен анализ на събраните по делото пред двете инстанции гласни и писмени доказателства, настоящият съдебен състав като цяло се солидаризира с установената от СГС фактология, която само частично допълни въз основа на новосъбраните доказателства и прецизира по начин, счетен за съответен в най-голяма степен на обективно установеното. Същата се свежда до следните правнозначими факти:

Подсъдимият И. Я. И. е роден на ***** г. в гр. ***, живее в гр. ***, българин с българско гражданство с висше образование, неженен, не е осъждан, *** е на политическа партия.

По повод насрочените парламентарни избори за Обикновено народно събрание на 05.10.2014 г. подс. И.И. и свид. И.Т. били регистрирани с решение № 13-НС/29.08.2014 г. на Районна избирателна комисия като кандидати за народни представители от политическа партия "Движение за права и свободи" в 31 -ви *** избирателен район. Водач на листата бил подс. И., а свид. Т. бил под № 4, като двамата се обединили за провеждане на предизборна кампания сред общия им ромски етнос, водени от желанието да се обърне внимание на проблемите му в общината. За целта през м. август 2014 г. провеждали по график срещи с хора по общини, райони и квартали на областта, а за щаб им било предоставено под наем помещение на ул. "****" № 43 в гр. ***, собственост на свид. С.Д.. Последният се познавал с И.Т., а подс. И. виждал при идването му в ромската махала и щаба, където били разлепени негови плакати и се провеждала агитационна дейност, в рамките на която И. давал обичайните обещания за изграждане на улици, построяване на канализация, осигуряване на работа и т.н. Освен това били изготвяни и списъци с лица от квартала като застъпници, какъвто бил и С.Д., макар че впоследствие дори не е гласувал и не получил както възнаграждение за това, така и претендиран за помещението си наем. На едно от събиранията в щаба в присъствието на познати лица от квартала чул подс. И. да казва, че след изборите за всеки глас ще даде по 50 лв., но не е получил и такава сума.

Предизборната дейност на И.И. в периода 05.09.-05.10.2014 г. се развивала успоредно с тази на И.Т., който бил познат сред хората от квартала като И. "Х.". Той им предлагал да ги подкрепят като гласуват за тях заедно със семействата им. Част от свидетелите били записани от него като застъпници в специална тетрадка /свид. С. Т., свид. А. А. /, други лепели плакати /св. И. Н./, а на св. Н. Х. успоредно със записването му като застъпник била предоставена сумата от 20 лв. за закупуване на лекарства. Проведена била и съвместна среща в ресторант "Боровец" с групи лица от квартала за по 10-15 минути, на която И. агитирал за подкрепа включително и от семействата им.

По повод получен сигнал за купуване на гласове в ромската махала в полза на И.И., към което са съпричастни И.Т., С.Д. и други лица на 03.10.2014 г. била проведена полицейска операция с участието на свидетелите Е. Х. и М. В. /служители в ОДМВР – гр. Ямбол/. По реда на чл.212, ал.2 НПК е образувано наказателно производство с разпит на оперативния работник В.. Проведени били и претърсвания на места, за които имало информация, че се намират относими към сигнала писмени материали. Така в жилището на И.Т. били намерени и иззети тетрадка с ръкописно нанесени в нея имена на лица и дати и 1 бр. лист с ръкописно изготвен списък на лица. От автомобила му –

л.а. "Рено Еспейс" рег. № ***, били иззети множество предизборни брошури за И.И., 2 бр. ръкописни листа с имена, номера на избирателни секции и адреси, таблици и с номера и адреси на избирателни секции, както и тетрадка с надпис "Life is adventure" с ръкописно отразени номера на секции, имена на лица и цифри. Въз основа на назначеното от СГС почерково експертно изследване от три вещи лица е установено, че именно И.Т. е автор на ръкописния текст с имена в иззетата от автомобила тетрадка, за разлика от съставения ръкописен текст в отделния поименен списък.

На 03.10.2014 г. в ОДМВР – гр. Ямбол Т. предал издаденото му удостоверение за регистрация като кандидат за народен представител.

Свид. С.Д. /Ш./ бил задържан, а при проведено претърсване в дома му /на ул. *** № 51/, като била иззета и парична сума в плик в общ размер на 5100 лв., представляваща част от изтеглен банков кредит от 17.01.2013 г., отделена за бала на детето му.

От щаб на ул. "****" № 43 бил иззет лист с ръкописно нанесени 46 имена.

В деня на изборите – 05.10.2014 г., свидетелите Т. С. и Н. Х. трябвало да возят до избирателните секции възрастни и трудно подвижни хора, за което на С. било заредено гориво за 30 лв.

В същия ден свидетелите И. С., А. Х., М. И., А. А., А. К., С. П., В.Й. и А. М. се намирали в ромската хала в близост до 31-ва избирателна секция /т. нар. „Третия дом“/. При тях дошъл непознат мъж, който им предложил да ги почерпи, ако гласуват. Затова те влезли в секцията, но не гласували, тъй като нямали лични карти, а някои от тях като свид. М. И. дори не знаели какво означават избори. Впоследствие получили 100 лв. от непознатото лице, което им ги дало да се почерпят.

Така възприетата фактическа обстановка е установена от първата инстанция въз основа на коректно посочените в мотивите на присъда гласни и писмени доказателства, чието преповтаряне е ненужно. При очертания предмет на обвинението спрямо подс. И.И. с основание е съзряна противоречивост в доказателствените източници по отношение на главните подлежащи на доказване факти по делото за неговата дейтелност, а именно:

- предлагането и даването на сумата от 100 лв. на свид. И. С., А. Х., М. И., А. А., А. К., С. П., В.Й. и А. М., за да упражнят правото си на глас в негова полза;

- организирането в съучастие като съизвършител с И.Т. чрез С. Т., А. Й. и И. Н. предлагане на сумата от общо 570 лв. на членове на семействата им, за да гласуват в полза на И. на 05.10.2014 г., както и

- предоставянето на сумата от 2000 лв. на свид. М. М., за да бъде разпределена между 13 души, които да бъдат склонени да гласуват в полза на И..

В подкрепа на тези обстоятелства отчасти са били показанията на някои от разпитаните свидетели /С. Т., А. Й., И. Н., М. М., И. С., А. Х., М. И., А. А., А. К., С. П., В.Й. и А. М./, но само дадените такива в досъдебното производство /пред разследващ орган и пред съдия/, които са били прочетени при констатираните непълноти и противоречия с твърденията им пред съда. Отказът същите да бъдат поставени в основата на приетата за установена по делото фактология е обоснован с решаващия извод на СГС за депозирането им пред некомпетентен разследващ орган, срещу което основно се възразява в постъпилия прокурорски протест. Въззивната съдебна инстанция сподели съображенията на първостепенния съд за необходимостта в процесния случай действията по разследването срещу лица с имунитет, включително и разпитите на свидетели, да се реализират от следовател по силата на чл.194, ал.1, т.2 НПК /в приложимата му редакция към ДВ, бр.93/11 г/. Качеството на И.И. и И.Т. като

регистрирани кандидати за народни представители, ползващи се с имунитет на основание чл.160, ал.1 от Избирателния кодекс е било известно още към момента на предприемане на първоначалните действия в рамките на специализираната полицейска операция на 03.10.2014 г., като е отразено и в материалите по започналото същия ден наказателно производство, което е налагало наблюдаващият прокурор да възложи разследването на следовател, а това не е било сторено. Принципно вярна е изложената в протеста теза, свеждаща се до това, че не винаги на ранен етап от производството е възможна преценката на обстоятелствата, определящи компетентността и едва когато се установят достатъчно данни, сочещи на извод, че разследването инкриминирано деяние е осъществено от лице с имунитет, тогава следва да се определи материалната компетентност на органите по разследването, като до този момент и най-често в случаите на чл.212, ал.2 НПК усилията са насочени към събирането и запазване на доказателства в условията на неотложност. Това, обаче не означава, че този момент винаги съвпада с повдигането на обвинение, тъй като изискването за компетентност на разследващите органи е относимо към цялостния процес на разследване, а не само при повдигане на обвинение и вземане на мерки за процесуална принуда, ограничаващи правата на лицето. Само в случаите на съществуваща неяснота относно самоличността и/или качеството на дееца, обуславящо различна компетентност, до сочения в протеста момент на привличането му като обвиняем, може да се приеме, че едва тогава е допустимо да се замени разследващия орган, а на основание чл.203, ал.3 НПК извършените действия запазват процесуалната си стойност. Вложеният в цитираната разпоредба смисъл ясно сочи, че меродавният момент за промяна в компетентността в хода на висящо разследване е констатиране на факт, налагащ това, без да е обвързано от повдигането на обвинение, като цели обезпечаването на процеса по събирането и проверката на доказателства по възможно най- професионално издържан начин с оглед предмета и спецификата на конкретния случай. Възприемането на обратното би означавало предоставянето на възможност за заобикаляне на цитираните разпоредби, като до момента на привличането като обвиняем на иначе известния и фактически разследван деец да се провеждат действия без неотложен характер от неоправомощен орган, а посоченият като изключително компетентен да има единствено ролята на преследващ, а не разследващ такъв. В процесния случай изначално е било изяснено качеството на лицата, чиято неправомерна дейност, свързана с купуване на гласове в предстоящите избори, се е разследвала, макар да не е било съставено постановление за образуването на производството конкретно срещу тях. Съображения на съда, основани на прецизно проследения процесуален развой на същото /от първите неотложни действия по разследването – разпит на свид. В. и претърсвания на различни обекти и адреси, с изготвяне на съобщение по реда на чл.212, ал.3 НПК от разследващия орган до Ямболска районна прокуратура/ с възлагането му на следовател едва на 08.05.2015 г. са коректни и изчерпателни, поради което не подлежат на ревизия и напълно се споделят от настоящата инстанция, за която също не съществува съмнение относно насочеността на наказателното производство срещу лица с имунитет към момента на провеждане на разпитите на посочените свидетели. Още с представянето на удостоверение на Районна избирателна комисия № 16/01.09.14 г. за регистрацията на И.Т. като кандидат за народен представител, направено на 03.10.2014 г. по повод искане за връщане на изети от него документи /л.43- 44, т.1 досъд. пр-во/ в съвкупност с информацията в показанията на свид. В. и отразеното в съобщението до прокурора по чл.212, ал.2 НПК е било ясно, че предстои проверка на данните за раздавани парични суми от кандидата И.Т., предоставяни му от друг кандидат от листата на политическа партия „ДПС“ – И.И., поради което извършването на разследването е било от изключителната компетентност на следовател на основание чл.194, ал.1, т.2 НПК, на когото е следвало да се възложи. За разлика от възможността първоначалните

неотложни действия, свързани с предприетите претърсвания и изземвания от различни адреси да се приемат като такива по смисъла на чл.194, ал.4 /преди ал.3/ НПК и да запазят действието си, последвалите разпити на свидетели /с изключение на свид. С.Д., разпитан от следовател/, чиито показания са поставени в основата на обвинителната теза и дори са закрепвани в разпити пред съдия, провеждани и през 2015 г., е следвало да се извършат от следовател или от друг разследващ орган, на когото това е изрично възложено. Дадените пред съдия показания, дори и под формата на свободен разказ, също не могат да се приемат за годно извършени и не санират обсъждания съществен процесуален пропуск, тъй като в процедурата по чл.223 НПК съдът няма правомощието да се запознава с материалите по делото и да участва в разпита, само воден пред него, но отново от компетентния разследващ орган. Видно от изготвените протоколи заявеното от свидетелите пред последния е почти дословно преповторено пред съдия /напр. показанията на свид. С. Т. – в т.2 досъд. пр-во – на л.92 -93 – пред разследващ полицай, и на л.95-96, - пред съдия /, което е в подкрепа на тезата, че подходът на изслушване на лицата е идентичен, а обективираният техен изказ, независимо по какви причини отразен в противоречие с действителния им такъв, установен в съдебното следствие, сочи още повече за необходимостта в процесния случай да се ползва професионалната квалификация и опит на следователя, каквото е и възприетото законодателно разрешение.

Независимо от посоченото формално основание за изключване на свидетелските показания от досъдебното производство, обаче въззивният съд счита, че дори да се споделят доводите на прокурора в протеста за тяхната годност, в процесния случай това не води автоматично до възприемането им като достоверни. Разбираема е обвинителната теза, че част от тях, закрепени по съответния процесуален ред чрез даването им пред съдия би следвало да се кредитират като изслушани в рамките на един мини съдебен процес и в най-близък времеви период до инкриминирания. Въпреки това, обаче свободата на преценка на доказателствата от страна на съда не е обвързана от посоченото принципно съображение, като е необходимо същата да бъде извършена въз основа на внимателното съпоставяне на дадените показания с депозираните от свидетелите непосредствено пред съда в присъствието на страните, включително и на изслушаните такива при проведеното въззивно съдебно следствие. Използвайки именно такъв подход, настоящата инстанция счита, че заявеното от свидетелите в проведеното съдебно следствие в противоречие с казаното в досъдебната фаза не може да се приеме за напълно недостоверно и несъответстващо на действителното положение, тъй като е резултат на яснота при поставянето на въпросите към тях и правилна преценка на смисъла на провежданото действие по разпита им в присъствието на лицата, за които са относими показанията им. Направените от самите свидетели уточнения, касаещи общата им информираност за провеждането и участието в избори, начина им на изразяване, както и съобщеното състояние на възбуден страх и притеснение по време на първоначалните им разпити, предшествани от фактическото задържане на част от тях /свид.В.Й., И. Н., И. С., А. М., С. И., В. И., М. М./, са все обстоятелства в подкрепа на извода за невъзможността да се приеме за доказана обвинителната теза изцяло въз основа на първоначалните им

показания, като се счете, че отричането им пред съда е недостоверно и направено единствено поради вероятното въздействие и желание да обслужат защитата на подсъдимите. Действително за последното са налице данни в показанията на свидетеля И.И., съобщил за получена оперативна информация относно оказано спрямо свидетелите въздействие да променят показанията си в хода на съдебното следствие, но те не касаят неправомерно поведение в тази връзка на подс. И., а са относими към съпроцесника му към този момент – И.Т. /обещавал им работа/, при което е логично евентуално съобщените неверни обстоятелства от свидетелите да касаят само обвинението на последния.

С други думи независимо от принципното съображение за изключване на показанията на част от свидетелите в досъдебното производство, в случай че се възприеме тезата на прокурора за възможността същите да бъдат ценени като годни доказателствени средства, това не води автоматично до извода, че въз основа на тях се установява конкретната обвинителна теза срещу подс. И.. Именно в рамките на съдебното следствие той и И.Т. са получили за пръв път възможността да участват в разпитите на свидетелите, като зададат въпросите си, след което и да депозират счетените за нужни обяснения. Отделно от това коректността изисква да се отбележи и че не всички разпитвани лица са отрекли съобщеното пред разследващия орган в досъдебната фаза на производството. Точно обратното са заявили свидетелите Х. Х. /л.174, т.1 досъд. пр-во/, К. Х. /л.188, т.1 досъд. пр-во/ и С. С. /л.175, т.1 досъд. пр-во/, Т. С. /л.173, т.1 досъд. пр-во/, поради което потвърдените от тях факти са били обсъдени от съда, въпреки че не са били оценени като такива в подкрепа на конкретната обвинителна теза спрямо И..

Така относно обвинението за предлагането на имотна облага за склоняване членовете на семействата на С. Т., А. Й. и И. Н. да упражнят изборителното си право в полза на И.И. не се констатира каквато и да е деятелност на подс. И. към тази на сочения негов съучастник И.Т.. В показанията си в досъдебното производство /пред разследващия орган и пред съдия/ свидетелите И. Н. и С. Т. съобщават за познанството и комуникацията им само с И.Т., който ги уговарял да гласуват за И.И., записвал имената им в тетрадка с броя на членовете на семействата им, обещавайки по 10 -30 лв. на глас, но впоследствие са били платени суми от по 100 лв. единствено на записаните като застъпници, а на тях не им били предоставени такива. Идентично е и заявеното от свид. А. Й. /починал към момента на съдебното следствие/ в прочетените му показания пред съдия /на л.146, т.2 досъд. пр-во/. Извън казаното от посочените лица по този пункт от обвинението в същата насока са и показанията на други свидетели. Така например С. И. /показания в досъд. пр-во пред съдия – на л.90 т.2/ е получил обещание от И.Т. за заплащане на него и семейството му по 10 лв. на глас за И. от партия „ДПС“, за което били записани имената му в тетрадка. Информация за плащане от 50 лв. на глас получил и свид. Н. Х. /показания пред съдия – на л.86, т.2, досъд. пр-во/ отново от И. „Х.“ и „Ш.“, като от първия му бил обещан „хубав надник“, за да осигури хора в деня на изборите да гласуват за И. и ДПС. В проведените пред въззивния съд разпит на И.Т. в качеството му вече на свидетел обяснимо отрича извършването на инкриминираните действия и то в съгласуваност с подс. И., въпреки признаването му за виновен по това обвинение с одобреното споразумение спрямо него по нхд № 217/19 г. на СГС. Макар твърденията му за упражнено насилие спрямо свидетелите и наличието на висящи производства в тази връзка, да не е установено въз основа на изисканите справки от РП – Ямбол и ОДМВР – Ямбол /на л.58-64 от въззивното дело/, сочещи единствено депозирането на сигнал по повод полицейски проверки през 2019

г., то същественото е, че самият Т. не предоставя конкретна информация, относима към вмененото на И. деяние. Действително сред иззетите от автомобила на И.Т. материали са установени ръкописни листа с имена, адреси и номера на избирателни секции, както и тетрадка с имената на лица и цифри, но тези обстоятелства биха могли да имат отношение само към дейността на самия Т., описана от свидетелите, без да установяват конкретна роля на подс. И.. Полицейските служители от ОДМВР – Ямбол – свидетелите М. В. и Е. Х., макар и ангажирани със служебната проверка на постъпилия сигнал за подготовката на купуването на гласове, дават показания за самите проведени действия в тази насока, както и за записването като застъпници потенциални гласоподаватели за И., но не са информативни относно конкретни предлагани парични суми с инкриминираната цел и то извършено в резултат на съгласуваност в действията на И. с тези на Т.. Идентичен е изводът, следващ и от намирането на парична сума, поставена в пликове в дома на свид. С.Д., тъй като по никакъв начин не би могло да се установи предназначението ѝ за инкриминираната дейност, а още по-малко за предоставянето ѝ от подс. И.. Обратно, в показанията си, включително и пред въззивния съд Д. дава житейски логични сведения за изтеглянето ѝ под формата на кредит от банка /намиращи подкрепа в писмените материали- справка от „СИБАНК“ ЕАД на л.195, т.1 досъд. пр-во/, а относно отношенията си с подс. И. изрично заявява, че не е имал такива, предполагащи финансови претенции към него, а по-скоро към И.Т., с когото се договорил да се заплати за ползването на предоставеното под наем негово помещение, но и това не било сторено. Единствено в приобщените показанията на свид. Д. от досъдебното производство, /дадени на 31.05.17 г. пред следовател - л.59-63, т.2 досъд. пр-во/, се сочи, че наред с предизборните обещания и указания да гласуват за него, И. е обещавал след изборите да плаща по 50 лв. на глас за него, което обаче се отличава от очертаната рамка на обвинението.

За проведена среща с подс. И. в ресторант "Боровец", на която да е била предоставяна сумата от 2000 лв. на свид. М. М. също не могат да послужат обсъжданите свидетелски показания на М., М. Д., И. И. и Б. Г. от досъдебното производство, тъй като при прочитането им в съдебното следствие същите са категорично отречени не само с недоказаното и бъдещото съмнение изявление на лицата за оказан им натиск по време на разследването /донякъде опровергано от показанията на свид. Н. Т. и Н. К., посочени като присъствали на разпита на неграмотните свидетели, като последната – само при прочитане на показанията им/, но и поради очевидното им объркване и при поставяне на въпроси в тази насока от съда. Дори да е възможно без съмнение да се приеме, че тези лица са получили парични суми за инкриминираната цел, то относно източника на същите не би могло с категоричност да се счете, че е подсъдимият И.. Неграмотността на лицата, груповото им пристигане на мястото на срещата, субективната им увереност за "раздавани суми" за гласа им от лицата, ангажирани с изборите, сред които се сочи не само подс. И., но и имената на други лица, извършвали агитация /като И.Т. – „Х.“, С.Д. – „Ш.“ и др./ и техни придружители, внася съмнение във възможността им правилно да се ориентират в ситуацията и да дадат достоверни показания, основани на собствени впечатления, а не на чуто и преразказано в квартала им. При очертаната от самите тях, както и от останалите свидетели атмосфера на предизборна агитация, в която се смесвали предизборни обещания /М. М. – прочетените показания на л.165, т.1 досъд. пр-во/, срещи на различни групи с отговорник за всяка /свид. С. С., А. А. и Г. А. – пред съда и прочетените съответно на л.175, л.161 и л.160, т.1 досъд. пр-во /, записване на застъпници, уговаряне за гласуване от членове на семействата им /свид. А. М. и И. М. – в съд. пр-во и прочетените показания на л.170 и л.178, т.1 досъд. пр-во/ и дори провеждане на концерт и банкет /свид. К. Х. - в съд. пр-во и прочетените показания на л.188, т.1 досъд. пр-во/, предполага и ненапълно достоверно изграждане на

впечатления за самоличността на лицето, предоставило инкриминираната парична сума от 2000 лв., разпределяна впоследствие от св. М. /наричан с прякора М./. За този си извод съдът отчете и обстоятелството, че за разлика от свид. И.Т., подс. И. не им е бил лично познат, не са контактували с него, а са го виждали най-вече на плакати и при идването му с Т. за агитации.

По делото са приобщени и показания на други свидетели от досъдебното производство, които макар и отречени впоследствие, сочат за получени парични суми при среща в ресторант Боровец, но те също не са достатъчно надеждни и информативни за самоличността на лицето, предоставило същите. Не без значение е и твърдението на самите свидетели и ясно демонстрираната от тях увереност, че Т. /“Х.“/ е дясната ръка на И. и чрез него и други лица като С.Д. /“Ш.“/ се организирали срещи, при което са били убедени, че получените от някои по 150 лв. /като свид. А. М., М. Й., И. М., А. А./, предоставени им от различни лица, всъщност изхождат от И., който на срещата заедно с Т. ги убеждавал да гласуват и им обещава почерпка след това. Налице са и твърдения за възникнал спор с И. относно очаквано, но неизвършено плащане в гр. Сливен след изборите, което не е сред инкриминираните факти, но което също би могло да е от значение за изграждането на субективно невярна представа за действителното положение относно процесната сума, а отделно от това би могло да е мотив за първоначално съобщени неверни сведения срещу него. Съобразяването на всички тези обстоятелства, както и констатираната противоречивост между отделните показания в съвкупност с изявленията на свидетелите пред съда обосновава възможността при разпита им, включително и пред съдия в досъдебното производство, тези лица да са съобщили неточна или дори не напълно вярна и относима към конкретното обвинение информация. Соченото от голяма част от тях притеснение от задържане в полицията, както и заявеното пред съда, че са потвърдили информация, чута по повод отвеждането им от полицейски служители за разпит /свид. М. М., А. А., М. М., М. Д., Й. Й., Г. Н., И. Н./ е житейски логично при данните за собственото им неправомерно поведение и естеството на сочените факти, обективно годни да ги уличат в извършване на престъпление.

С основание първоинстанционният съд е счел, че голяма част от свидетелските показания /обсъдени на л.15-16 от мотивите/ установяват факти, които са близки до тези, относими към отделните пунктове на обвинението – за включване в списък на лица за застъпници, заредено гориво, плащане на лекарства, извозване на възрастни хора до избирателни секции, предоставяне на суми от по 150 лв. и по 20 лв., включително и за спорове с И. относно обещани суми и др., но не се припокриват с тях и не биха могли да бъдат поставяни в основата на значимата по делото фактология. Без да е необходимо преповтарянето на коректно извършения и в пълнота анализ на същите, следва да се отбележи единствено, че те отново касаят впечатления основно от действия на И.Т., а не на И., който е бил възприет главно като лицето, за което е агитирано да се гласува и на тази база е изразявано предположението, че е източникът на обещаващото финансиране.

На следващо място относно предоставянето на сумата от 100 лв. като почерпка

за упражненото избирателно право от свидетелите И. С. /И./, А. Х. /Д./, М. И., А. А. /М./, А. К. /К. В./, С. П., В.Й. и А. М. /Д./, действително в показанията им от досъдебното производство изрично се сочи, че им е била дадена от подс. И., който се намирал пред избирателната секция, казал им да го подкрепят и ще ги почерпи за това. Пред съда, обаче всеки от тях заявява, че лицето, за което са относими показанията му не е идентично с подсъдимия, с който не се познавали. Нещо повече изрично се сочи, че името на И.И. им е станало известно в полицията при първоначалния разпит, а пред съда са го потвърдили, като начина на записване на показанията им не отговаря на възможностите им за собствен изказ. Макар последните да не са били обект на преценка за достоверност на посоченото от съда формално основание, следва да се отбележи, че същественото противоречие между тях и казаното в съдебното следствие се свежда единствено до самоличността на лицето, предоставило паричната сума на свидетелите, поради което при наличната обвинителна теза е правилен подходът на СГС да обсъди възможността казаното да е относимо именно за подс. И.. За да даде отрицателен отговор на този въпрос е отчел не само непосредствено изслушаните показания, сочещи объркано и притеснено поведение на лицата, беден речник и липсата на каквато и да е конкретика за самите избори, но и отсъствието на проведено разпознаване в досъдебното производство. Именно при съвкупната преценка на посочените обстоятелства и въззивният съдебен състав счита, че независимо от категорично заявеното посочване на името на подсъдимия като лицето, предоставило сумата от 100 лв. за почерпка, то този факт не може да се приеме за несъмнено установен дори и въз основа на показанията в досъдебното производство, дадени пред съдия. Без значение е по каква причина така първоначално заявената информация от свидетелите е намерила израз в изготвените протоколи за разпита им /неточно възпроизвеждане на показанията им при констатацията за невъзможността им да се изразяват по отразения начин, или объркване у самите лица при даване на показанията и коректното им отразяване/, от значение за предмета на делото е, че възниква съмнение в достоверността на съобщеното в тази насока и то не би могло да има нужната доказателствена стойност при очертаните рамки на обвинението.

Въз основа на така извършената преценка на свидетелските показания и при констатираната съществена противоречивост в същите, независимо от оценения като правилен подход на първоинстанционния съд да изключи показанията от досъдебното производство като дадени пред некомпетентен орган, въззивният съд счита, че не се установяват по несъмнен начин сочените от обвинението факти и не се опровергават отричащите ги обяснения на подсъдимия И.. Това е така, доколкото не може да се възприеме извеждащата се от доводите в протеста теза за гарантирана достоверност на казаното в рамките на проведен пред съдия разпит в досъдебното производство. Същото подлежи на проверка с всички допустими процесуални средства, а при извършването ѝ в настоящия случай /и с оглед защитната позиция в тази насока/ не се

достига до различни изводи. Нещо повече въз основа на направения от въззивния съд анализ и на изключените от преценката на първия съд показания, се потвърждава тезата за необходимостта в процесния случай /отличаващ се със спецификата на разследваната дейност, както и при индивидуалните личностови характеристики на свидетелите, както се сочи и в протеста/ стриктно да се спази правилото за компетентността на разследващия орган.

При възприетата за правилно изведена по делото фактическа обстановка, първоинстанционният съд е направил и законосъобразни правни изводи за липсата на осъществено от подс. И. престъпление против политическите права по конкретните три пункта от обвинението му. Изложените в тази насока съображения се споделят напълно от въззивния съд, като независимо от приоритетното им обосноваване с невъзможността да се ползват показанията на свидетелите от досъдебното производство, следва да се отбележи, че дори и при отчитането на тези от тях, дадени пред съдия с оглед вече обсъдената им неинформативност и противоречивост не се установяват по нужния несъмнен начин значимите съставомерни обстоятелства и авторството на И.. Няма спор, че към инкриминирания период той е участвал в предизборна агитация на територията на гр. *** и то съвместно с бившия подсъдим И.Т., който макар и сам кандидат за народен представител, е положил усилия сред местната общност приоритетно да се подпомогне чуждата кандидатура. Логично е при това положение пряко заинтересованият И. да е взел активно участие в предвидените мероприятия, провеждани както в наетото и ползвано като щаб помещение на ул. „****“ № 43, така и при събирания на ромската общност на други места в града. Установените от страна на И. действия по делото, обаче /дори и свързаните с обещавани парични суми след изборите/, са недостатъчни или неприпокриващи се с фактически очертаните параметри на обвинението, за да се приеме, че е осъществил вменените му престъпления.

Така не е установено реализирането на престъплението по чл.167, ал.2 НК, от фактическа страна изразяващо се предлагане и даване в изборния ден – на 05.10.2014 г. на осем лица на имотна облага от 100 лв. с цел да ги склони да упражнят избирателното си право в негова полза като кандидат от политическа партия „ДПС“. Дори да се счете за доказана такава дейност именно на подсъдимия, а не на различно описваното от свидетелите пред съда непознато им лице, то в конкретния случай предоставянето на парична сума от 100 лв. не е предшествовало упражняването на целения вот, а е било направено впоследствие като почерпка. Обещаването на облага именно под тази форма и спрямо неограничен кръг лица, присъствали в близост до мястото за гласуване не позволява и извод за ясното и конкретно отправена им оферта срещу изпълнено указание за вота им, тъй като изрично на всеки от тях не е бил посочено какво ще получи срещу гласа си.

На следващо място относно обвинението за престъпление по чл.167, ал.3 НК, което да е извършено в съучастие с И.Т., също обосновано първоинстанционният съд е счел че изначално не се описва съставомерност в действията на И.. От една страна сам прокурорът е посочил, че предлагането на имотната облага на обща стойност 570 лв. за склоняването на членовете на семействата на три лица /С. Т., А. Й. и И. Н./ да упражнят изборителни права е организирано чрез тях самите, но не е изложил каквито и да е твърдения за мотивирането им в тази насока именно от подс. И.. Всъщност не биха могли и да се посочат такива обстоятелства, тъй като те не се извличат и от събраните по делото доказателства. Последните установяват активна роля на И.Т., който единствен е контактувал с познатите му лица в града от ромската общност, записвал е имената на част от тях като застъпници и е обещаващ конкретни парични суми срещу гласа им за И.. Едновременно с това липсва доказателствена основа за изясняване на конкретни договорености между двамата /извън сочените от тях самите и пред двете инстанции такива на сътрудничество в общата агитация/, каквито могат да бъдат само предполагагани с оглед пряката заинтересованост на И. от действията на Т.. С основание при приетата по делото фактология

е счел, че не се установява участието на подсъдимия в изпълнителното деяние на престъплението съобразно посочената форма на съучастническа дейност, а показанията на свид. Т. пред въззивния съд не позволяват да се градят различни изводи, включително и за каквато и да е друга съпричастност на И. към инкриминираното деяние, за което вече е ангажирана отговорността на свидетеля.

Идентични са съображенията и за недоказаност на престъплението по чл.167, ал.4 НК, изразяващо се в предоставянето на имотна облага - 2000 лв. на свидетеля М. М. с цел да се предостави на 13 лица, за да бъдат склонени за упражняване на изборителното им право в полза на подс. И. като кандидат да народен представител от партия „ДПС“. Несъмнено присъствието на подсъдимия заедно с други лица при среща с избиратели в ресторант „Боровец“ не е достатъчен факт, за да се счете, че е съпричастен към получаваните на мястото суми от дошлите на групи свидетели. Същите не сочат да са контактували по този въпрос с него, а обратното твърдят, че всяка група е имала отговорник, който е разпределял пари, като увереността на част от свидетелите в досъдебното производство, че източникът на финансиране е И., има по-скоро характер на предположение. Последното е и изрично отречено да е вярно в дадените пред съда показания, включително и от първоначално пряко уличаващия го в досъдебното производство свидетел М., и при посочените вече съображения за противоречивост, неяснота и очевидно объркване у свидетелите, не позволява категоричен извод в подкрепа и на това обвинение.

Предвид тези съображения, съпадащи с изложените от първата инстанция, САС прие, че с постановяването на оправдателна присъда по повдигнатото обвинение

спрямо подсъдимия И.И. за престъпления по чл.167, ал.2, по чл.167, ал.3, вр. чл.20, ал.2 и по чл.167, ал.4, вр. ал.2 НК не са допуснати процесуални нарушения, а материалният закон е приложен правилно, поради което съдебният акт не страда от сочените в протеста пороци, а като правилен и обоснован следва да бъде потвърден.

Така мотивиран и на основание чл.338 НПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда от 15.03.2021 г. по нохд № 3474/2018 г. на Софийски градски съд, НО, 30 с-в.

Решението подлежи на обжалване или протестиране пред ВКС в 15-дневен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____